

בעזהשׁי"ת

שיעור בספח"ק
תורת המגיד
פרשת בהעלותך

מפי הגה"ח

דבי אברהם מרדכי אלתר שליט"א

בענין 'עשה לך שתי חצוצרות'

שני חצאי צורות שבהתאחדותם נעשים צורה שלימה

ברכת תנחומים והשתתפות באבל בכד השרוי בביתם
של
כבוד מורינו ורבינו מרן **ראש הישיבה מגור שליט"א**
ואחיו **הגאונים הצדיקים שליט"א**
על הסתלקותה של אמם שריד להוד קדומים פארת
היחס מגוע קדושי עליון
הרבנית הצדקנית מגור עליה השלום
אשת כבוד קדושת אדונו מורינו ורבינו אדמו"ר מגור
הפני מנחם זצוק"ל זי"ע
המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים

ברכת מזל טוב ושפע רוב שמחות
להרה"ח ר' **יחזקאל שרגא לב שליט"א**
רב פעלים לתורה ולתעודה
לרגל שמחת ליבו בנישואי בתו שתח'י
עב"ג בן לידידנו עוסק בצ"צ באמונה
הרה"ח ר' **שלמה אלכום שליט"א**
שתהיה החתונה בשעט"מ בשמחה רבה מתוך הרחבה
וכל טוב
שמחת הנישואין תתקיים אי"ה ביום ג' הבעלי"ט באולמי
בית ישראל ירושלים

לקבלת הגליון בדוא"ל ולכל שאלה /
הערה על השיעורים ולענייני הפצה
/או לשאלות נוספות אל מו' הגה"ח
רא"מ אלתר שליט"א בחסידות ודרכי
העבודה

ניתן לשלוח לכתובת המערכת
de422144@gmail.com

או בפקס - 077-3181588

~*~

חדש! ניתן לשמוע את השיעורים
השבועיים גם בקו דברי אמת ואמונה
בשלוחה 3

ארץ ישראל - 5265 * (או 02-
5011430)

ארה"ב 518-329-9186

אירופה 44-3303-9004-84

בשלוחה ייעודית זו מופיעים גם שאר
שיעורי הרב שליט"א בספרי פרי הארץ,
תומר דבורה, שער היחוד והאמונה,
ושיעורים נוספים למועדים ונושאים
שונים

~*~

עימוד ועיצוב:
"ואנהו"

05331.05646

תוכן הענינים

ג	ביאור האוהב ישראל - חצי צורה דמשפיע וחצי צורה דמקבל
ג	בחי' א' דמושה דבינו - בעלה דמטרוניתא דמשפיע למלכות
ה	בחי' ב' דמושה דבינו - דעת עליון המקבל מג' ראשונות
ז	בחי' משפיע ומקבל שבכל אדם
ז	שני חצאי צורות - משפיע ומקבל
ח	התאחדות בחינת משפיע ובחינת מקבל ברזא דאחד
ט	ביאור האור תורה חצי צורה העליונה וחצי צורה התחתונה
ט	אדם א' דם - חיבור האדם לאלופו של עולם
ט	אדם א' דם - יחוד קוב"ה ושכינתיה
י	'ענן גדול ואש מתלקחת' - החשבות קודמת להתלהבות
	'דמות הכסא כמו מראה אדם' - הקב"ה מתגלה באדם כפי התעוררות
י	האדם
יב	על ידי חיבור בני ישראל עם הקב"ה נעשה צורה שלימה
יב	ביאור הדברי אלימלך חצי צורה דיצר טוב וחצי צורה דיצר הרע
יב	תענוג ה' מהפיכת חשוכא לנהורא בעולם הזה
יג	החטא בעצמו דע יותר מכל העונשים שבעולם
יד	שני חצאי צורות - הפיכת היצר הרע לטוב
	ביאור הד"ר ברוך ממעז'יבז' - חצי צורה שבגוף וחצי צורה שלמעלה
טז	מהגוף
טז	האדם מצד עצמו חצי צורה בלבד

השיעורים נמסדים מידי מוצאי שבת לתלמידי ישיבה גדולה 'פני מנחם'
בספה"ק תורת המגיד למגיד ממעזריטש זיע"א על הפרשה הבאה של
אותו שבוע.

מערכת 'דבר אמת' שוקדת מיד על תימלול כתיבת ועריכת השיעור,
הדפסתו והפצתו לקראת שבת.

בשל המהירות הנדרשת ייתכן ולא היה סיפק לערוך להגיה ולבקר את
הדברים כל צרכם בדקדוקי לשון כראוי לעניינים עמוקים שכאלה,
ושגאות מי יבין

~*~

טעמו וראו כי טוב ה'

הצטרפו גם אתם למבקשי ה' בלימוד השבועי בספה"ק אשר הפליגו
הקדמונים במעלתו וכוח השפעתו לטעת אמונה וידאה. השיעורים
נשלחים ומתפרסמים מידי שבוע גם במערכות התורניות קול הלשון /
בינינו ועוד

~*~

קריאה של חיבה למתגדבים בעם ליקח חבל ושוותפות בהוצאות
השבועיות הנכבדות
-ניתן לקחת שבוע מסויים לדגל שמחה או יא"צ וכיו"ב-

בברכה

מערכת דבר אמת

שיעור בספר תורת המגיד בהעלותך

בענין 'עשה לך שתי חצוצרות' - שני חצאי צורות שבהתאחדותם נעשים צודה שלימה

אך פירושן של הדברים לא שמעתי, מה פירוש עבודה זו של עשה לך שתי חצי צורות.

בחי' א' דמשה רבינו - בעלה
דמטרוניתא המשפיע למלכות

ויש לומר ביאור הדברים, כי דבר גדול דיבר וסוד עמוק, כי הנה ידוע מזהר הקדוש (בראשית כ"א) ומספרים הקדושים כי משה נקרא בבחינת בעלה דמטרוניתא, בעלה דשכינתא קדישא, כי הוא המשפיע למלכותא קדישא 'בנסת ישראל' בלה קרואה בנעימה' (פיוט 'ק-ל מספמר), בסוד 'בלת משה' (נמדנר 1 ט).

בלל ישראל נקראים 'איברי השכינה' הנקראת 'מטרוניתא' בשפת הזוהר, כי אנו מקבלים ומושפעים מהשכינה, ואף בעבודתנו אין אנו משפיעים לשכינה, אלא אנו בונים ומכשירים את העולם שיוכל לקבל את מלכות ה', אנו יוצרים אפשרות שהעולם יהיה ראוי לגילוי השכינה. משל למה הדבר דומה, לבית שהילדים הדרים בו אינם גונבים ומתנהגים כראוי, שניתן לתת להוריהם חפצים יקרי ערך מבלי חשש שינזקו, אבל בבית שכל דבר הנכנס לשם אינו מחזיק מעמד יותר מיומיים שלשה לא ניתן להכניס

ידועה ומפורסמת תורת המגיד זי"ע על הכתוב (נמדנר י ט) 'עשה לך שתי חצוצרות כסף, מקשה תעשה אתם, והיו לך למקרא העדה ולמסע את המחנות', שחצוצרות נוטריקון חצי צורות, ומובאת אימרה זו בהרבה מספרי חסידות, ונראה שאמר זאת כמה פעמים, ועכ"פ היה זה אחד מהיסודות שלימד, ותלמידיו פירשו ולקחו תורה זו בהרבה גוונים, ובכך רואים את הידוע שתלמידי המגיד היו שומעים את דבריו בכמה אופנים, כל אחד לפי הצורה והאופן המיוחדים אליו.

ונתחיל בראשונה עם ביאור האוהב ישראל מדיליה בתורה זו, וננסה בס"ד לבאר הנוגע מזה לעבודתנו, ולאחר מכן עוד ביאורים המופיעים בספר תורת המגיד מאור תורה (ועוד) ואמרי אלימלך, ועוד ביאור שאינו מובא בספר תורת המגיד, בס"ד.

ביאור האוהב ישראל - חצי צודה
דמשפיע וחצי צודה דמקבל

וז"ל האוהב ישראל: שמעתי בשם הרב הקדוש וכו' מורנו ורבינו הרב דוב בער זצ"ל, שאמר אלו הדברים - 'עשה לך שתי חצוצרות' נוטריקון 'שתי חצי צורות',

שלחתי, ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה והצל לא הצלת את עמך, 'אמר רבי יוסי, משה אלמלא דהוה מאריה דביתא 'איש האלקים' אתענש על מה דאמר, אבל בגיני האי לא אתענש, עכ"ל.

וענין בעלה דמטרוניתא הרבה שמות וכנויין אית ליה, ובשפת השפת אמת היינו בחי' אספקלריא המאירה, דכל הנביאים נתנבאו בכה ומשה רבינו נתנבא בזה (ע' ספי מטות קג), וכה היינו אספקלריא שאינה מאירה וזה היינו אספקלריא המאירה, ומדת המלכות היא בחינת כה ואספקלריא דלא נהרא, וז"א היא בחינת זה אספקלריא דנהרא. וביאור הדברים, זה היינו עצם ומהות הדבר, שורש הדבר, ואילו כה זהו הארה והתגלות מהדבר, אבל לא עצם הדבר, וכל הנביאים היו אחוזים בהתפשטות והתגלות בעולם, שזהו בחינת מלכות ושכינה השוכנת בתחתונים, ואילו משה רבינו היה אחוז בז"א שבו שורש ועצם הדבר, וממנו בא ההתגלות לשכינה. ולכן משה רבינו היה ערל שפתיים (שמות ו יב),

כי היה למעלה מההתגלות ולכן לא היה לו את כח הגילוי, וכח הגילוי היה אצל אהרן הכהן ושאר בני ישראל שהם אברי השכינה שבה כח הגילוי. ואכן תפקידו של משה רבינו היה להביא ממעל את כח הגילוי אצל אהרן ובני ישראל, הוא העניק ונתן את הגילוי ממנו שהיה אחוז בעצם הדבר, ולכן משה רבינו נקרא בעלה דמטרוניתא שהשפיע בבחי' השכינה, וזהו מה שאיתפשטותיה דמשה בכל דרא ובכל נפשא, כי על ידו הוא

לשם דברים יקרים. על דרך זה, בכדי שהשכינה תשפיע בעולם ותתגלה בו נצרך לכך התנהגות תקינה מצדנו.

[והרבה בחינות ומדרגות בעבודת אברי השכינה, הן בכמות בתרי"ג

מצוות, רמ"ח מצוות עשה שכנגד רמ"ח אברים ובשס"ה לא תעשה שכנגד שס"ה גידין, שבוה בונים את קומת השכינה כולה, והם באיכות, העבודה לתקן בחי' נשמת אברי השכינה, שכשם שבגוף האדם יש הרבה שכבות זה לפנים מזה, עור בשר גידים ועצמות ומוח שבעצמות וכו' וכו', כמו כן גם במצוות ואברי השכינה, וכפי שרואים בחילוקי הנשמות, שיש נשמות השייכים יותר לחלקי חיצוניות המצוות, וכל שייכותם רק לחלק העשיה מבלי שייכות למוחין, ויש נשמות שיש להם שייכות גם לחלק המוחין, וכל נשמות ישראל לכל סוגיהם משלימים זה את זה שהרי כלל ישראל קומה שלימה הוא, וכל זה הוא עבודת בנין קומת השכינה].

אולם יעקב אבינו ומשה רבינו היו בבחי' נעלית יותר, שהיו מקושרים למדרגה עליונה יותר, לבחי' ז"א, והיו בבחי' בעלה דמטרוניתא המשפיע לשכינה ולמדרגת ההתגלות, והוא חידוש נפלא שילוד אשה ייהפך להיות משפיע למלכות. וענין זה מתבאר באריכות בזהר (יש פרשת ואלה) בטעם שלא נענש משה רבינו על דבריו בסוף פרשת שמות (שמות ט כג-כד) 'וישב משה אל ה' ויאמר אדני-י למה הרעותה לעם הזה למה זה

מתחיל להתחבר עם גופו, וזהו הבינה, עד שלבסוף משמעות הדבר נכנסת לתוך הרגשותיו ומדותיו, שזהו הדעת, ואזי הינו מתחיל להזיע וכל אבריו רועדים. וכן הוא גם בעבודת ה', כנ"ל מדברי השפת אמת.

אולם האמת היא שכל הנ"ל הוא בחינת דעת תחתון, שדעת תחתון הוא נשמת המדות, שהוא עניין ההתפשטות בתוך המדות, אולם ישנה בחי' נעלית יותר בדעת, דעת עליון, שהיא בחי' בתוך המוחין עצמם, והיא בתוך החכמה והבינה. ובשפת המדע מוח הימין הוא בחינת החכמה ומוח השמאל בחינת הבינה והמוח הקטן שביניהם המעבד את הנתונים ומעבירם ממוח ימין למוח שמאל וממוח שמאל למוח ימין זהו בחינת הדעת. ובחינת דעת זו מקבל מחכמה ובינה.

ועוד נודע מספרים הקדושים, כי משה רבינו עליו השלום הוא בחינת דעת העליון, והוא בבחינת מקבל, בחינת נוקבא, כי מקבל השפעה והארה ממוחין עילאין קרישין ג' ראשונות סוד כתר חכמה בינה.

נמצא שהיו לו למשה רבינו עליו השלום שני בחינות, בחינת משפיע ובחי' מקבל, דבר ונוקבא. בחינת דעת עליון שבבחי' מקבל מכתר חכמה ובינה, ובחינת בעלה דמטרוניתא בחינת משפיע למדת המלכות.

ועם כל זה אין אנו יכולין להשיג הדברים על בורין, איזה בחינה נקרא בחינת מקבל ואיזה בחינה נקרא בחינת משפיע, כי

ההתפשטות וההתגלות ובחינת אברי השכינה בכל כלל ישראל.

נמצא כי בבחינה זו נקרא משה רבינו עליו השלום בחינת 'דבר', זכר, כי הוא המשפיע.

בחי' ב' דמשה רבינו - דעת עליון
המקבל מג' ראשונות

להבין את המבואר להלן, נקדים הקדמה קצרה:

ישנם ג' מוחין חכמה בינה ודעת, חכמה היינו הנקודה הראשונית והתחלת כל דבר, בינה היא התפתחות הדבר, מבין דבר מתוך דבר, ודעת היינו התפשטות הדבר בתוך פרטים, וכמבואר בשפת אמת (ש"ס מל"ב) ג' בחי' אלו בעבודת ה', [נדרוכו של השפת אמת המתרגם כל ענין לעבודת ה'], וז"ל: 'חכמה (ש) הוא הביטול אליו יתברך וכו', ובינה הוא שממשיך החכמה להיות נדבק בגוף האדם וכו', ודעת הוא המשכת החכמה ובינה לכל מעשה ומדה בפרט, כמו שכתוב (מש"ג ו) 'בכל דרכיך דעה', וכן כתיב (ש"ס ד) 'ובדעת חדרים ימלאו', שהוא לידע ולהבין איך להתדבק כל מעשה בפנימיות חיות שבו, עכ"ל.

ויובן מהתפתחות מדת היראה הגשמית באדם, כששומע האדם על דבר המביא יראה, כגון מלחמה וכדו', הידיעה הראשונית זהו החכמה, לאט לאט הוא מתחיל להתבונן מה זה ומבין שזהו ענין רציני, וזה

ומאידך, בעבודתנו, בעבודה הפשוטה בחיים המעשיים שלנו, אחד מהדברים היסודיים שצריך להיזהר מכך, הוא, שלא להיהפך בהשפעה ממשפיע למקבל, וכגון אדם שאומר שיעור ועיקר הנאתו מכך שמצליח להיות מגיד שיעור מוצלח, או בגסות יותר מכך שכולם יודעים על כך שהוא מגיד שיעור מוצלח, הרי הוא מקבל ויונק כבוד מגושם מעולם הזה, ואזי הוא מאבד את יכולת ההשפעה האמתית, והשפעתו נהפכה לקבלה, שבצעם השפעתו תורה כביכול הוא מקבל. וכמו כן כאשר האדם מעניק לאחר, לפעמים קורה שהוא ניגש לכך בצורה גסה שכל הרואה אותו רואה שיש כאן אדם שעושה חסד עם הזולת, הוא הולך עם כרסו המנופחת ללמוד עם החלש ממנו, וכולם צריכים להעריך את עיסוקו עם החלשים ממנו.

ובאשר משפיעים באמת, לשם שמים, גם כן יש בדקות איזושהו בחינת מקבל דקה, מעצם ההנאה שמצליח לעשות את דבר ה', וזהו כבר מקבל במדרגה רוחנית, שמקבל מרוחניות, וזהו דבר שק שאי אפשר לעמוד עליו.

והוא המבואר בספרי קבלת הרש"ש ובאיזהו מקומן בתורת בעל התניא, שיש בחי' מ"ה ובחי' ב"ן, [י"א 'בן' וי"א 'בן'], בחי' מ"ה היינו שם מ"ה שהוא שם הוי"ה במילוי אלפין שבגימטריא מ"ה, כזה: יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ובחי' ב"ן הינו שם ב"ן, שהוא שם הוי"ה במילוי ההין שבגימטריא

יש לומר שהמשפיע בעצמו נקרא מקבל לגודל התענוג שמקבל מזה שמשפיע, על דרך שאמרו חז"ל (פסחים ק"ג ב) יותר ממה שהענל רוצה לינק הפרה רוצה להניק. לפעמים המשפיע בעצמו יכול להיות שמקבל מהשפעתו, כי כאשר נהנה כל כך מלתת ולהעניק הרי הוא מקבל מעצם נתינתו, ולפעמים מה שמקבל מזה שהוא משפיע הרי זה בתוקף יותר אצלו מאשר השפעתו, ולכן אי אפשר לדעת בבירור מה בחינת מקבל ומה בחינת משפיע.

בחי' משפיע ומקבל שבכל אדם

והנה יסוד זה, אינו רק ענין נעלם וגבוה במדרגות הגבוהות והנפלאות של משה רבינו, אלא האמת שלכל אדם יש ב' מדרגות, מדרגת משפיע ומדרגת מקבל, כל איש ואיש יש לו למי להעניק ולתת, הקב"ה ברא את העולם באופן שלכל אחד יש מי שמתחתיו שביכולתו להעניק אליהם, ומאידך גם האדם הגדול ביותר יש לו תמיד ממי לקבל ולהיות במדרגת מקבל, וכנ"ל שאפילו במשה רבינו היה מדרגת מקבל.

ומבאר בעל התניא באריכות, שלולא שהיה האדם במדרגת מקבל לא היה ביכולתו להשפיע, כי רק על ידי זה שהמשפיע היה בעצמו בבחינת מקבל ביכולתו להפעיל את המקבל שיקבל הימנו, ואי אפשר לתת בלי להבין מהו לקבל. וזהו בחינת מקבל שכל כולה להשפעה.

שבעתיק הדכר והנוק' נמצאים במקום אחד ואינם מובדלים, משא"כ בשאר הפרצופים, וזהו הסוד העמוק הרמזו בענין ב' חצאי צורות הנמצאים במקום אחד. וכל הדברים שישנם בעולמות העליונים ישנם גם באדם עצמו בערכים אחרים, וגם באדם יש בחי' משפיע ומקבל במקום אחד כמ"ש במ"א (שעור תורת המגיד ויל').

ועל' פי זה נבוא לבאר הפסוקים: 'עשה לך שתי חצורות', היינו שמשה רבינו עליו השלום יעשה מעצמו בחינת שתי 'חצי צר'ת', שתי בחינות משה, בחינת דבר ובחינת נוקבא, ובמבואר. 'כסף', היינו שאלו הבחינות יהיו נכספים ונחשקים זה לזה, מלשון 'נכספה וגם כלתה נפשי' (מל"ס פה, ג). גם כסף הוא בחינת חס"ד, היינו כרי להמשיך חסד לבל העולמות. 'מקשה תעשה אותם', היינו שיהיו מחוברים ביחודא חדא ודוא דאחד. 'והיו לך למקרא העדה ולמסע את המחנות', היינו אלו השני בחינות יהיו לך 'למקרא העד'ה' אותיות הדע"ה, היינו לאסיפת המוחין עליונים הקדושים לדעה העליונה. 'ולמסע את המחנות', היינו להמשיך ולהשפיע השפע לעולמות התחתונים בחסד ורחמים וחנינות. 'מחנות' הוא מלשון חנו". 'ותקעו בחר', היינו כשיתקעו ויתחברו אלו השני בחינות בדוא דאחד, מלשון 'ותקעו ימה סוף' (שמות י, יט). אז 'ונועדו אליך כל העד'ה', כל הבחינת

ב", כזה: יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה, בחי' ב"ן בחי' מלכות, ובחי' מ"ה בחי' ז"א. ומבואר בספיק"ק שבכל אחד מהם יש בחי' מ"ה ובחי' ב", מ"ה דב"ן וב"ן דמ"ה, והיינו שגם בבחינת מקבל יש בחינת משפיע וגם בבחינת מקבל יש בחינת משפיע. ואכ"מ].

שני חצאי צורות - משפיע ומקבל

ועם כל זה ב' בחינות המה, וכל אחד נקרא בבחי' חצי צורה, כי צורה שלימה הוא דבר ונוקבא, כמו שכתוב (צלאשית ה, ז) 'זכר ונקבה בראם ויקרא שמם אדם', צורה שלימה היא כשיש מקבל ומשפיע, ונמצא כי משה רבינו עליו השלום היה בבחינת שני חצי צורות, גם בחינת משפיע וגם בחינת מקבל, גם בעלה דמטרוניתא וגם דעת עליון שמקבל מהמוחין שמעליו.

והנה תיבת חצורת חסד כמו שכתוב בתורה, הוא נומריקון חצי צרת, כי ב' פעמים מספר מש"ה עולה מנין צר"ת. וב' פעמים משה הוא סוד המבואר בזוהר (ס"א קכ.:- וצ"מ) ד'אברהם אברהם' (צלאשית כ"א) פסיק טעמא בגויהו ו'משה משה' (שמות ג ד) לא פסיק טעמא, ולכן הוא מנין 'צרת' כי בו היו ב' החצאי צורות יחד (מל"ה).

ומרומז בדבריו ענין נסתר וגבוה, והוא סוד הפרצופים שבעולמות העליונים, שמבואר בכלליות שיש בחינת עתיק, אריך אנפין, אבא ואימא, ז"א, ומלכות, ומבואר

משפיע ומקבל, משה רבינו ואהרן הכהן, אינם נפרדים ח"ו, אלא מתאחדים ברזא דאחד.

בבני אדם יש כאלו הנוטים יותר להיות מקבלים ויש כאלו הנוטים יותר להיות משפיעים, ונראה כב' סוגי אנשים הפכים, וכן אצל האדם עצמו ישנם תקופות שהוא משפיע וישנם תקופות שהוא מקבל, לפעמים הקב"ה מעמיד את האדם כמקבל מאותו חברותא שאתמול הוא השפיע אליו, ולפעמים מוצא האדם את עצמו בסיטואציה שהינו צריך לחזק אדם אחר, ונראה לאדם שזה ב' תקופות הפכים זה מזה, צריך לדעת שאין זה על דרך המקרה ח"ו שיש בני אדם הנוטים להשפעה ויש הנוטים לקבלה, ואין זה מקרי זה שהאדם עצמו משתנה מצבו ממשפיע למקבל וממקבל למשפיע, אלא הוא רזא דאחד, הקב"ה מוביל את סוד אחדותו יתברך בזה, וב' העבודות של בחינת משה רבינו ובחינת אהרן הכהן שבכל אחד מקרבים את התכלית האחת של כל הבריאה לבוא לאחדותו יתברך, והן כח המקבל והן כל המשפיע מקורם אחד, קול אחד שנחלק לשני דיבורים, ותכליתם אחד לבוא רזא דאחד.

ובאשר האדם יפנים זאת, לא יפול לבו בקרבו בראותו שעובר עליו לפתע פתאום תקופה שהוא נצרך לחיזוק מאחרים, שבדרך כלל הרגיל להשפיע ולהעניק לא נוח לו פתאום להיהפך להיות מקבל, והוא עושה כל מיני "הצגות" והלבשות שלא יראו לנכון את אשר עובר עליו בתוככי נפשו. צריך לדעת שזהו מכבשי דרחמנא ברזא דאחד דיליה,

דע"ת. 'אל פתח אוהל מועד', בחינת מלכותא קדישא, בסוד 'זה השער לה' צדיקים יבואו בו' (פסלים קים, כ. ועי' זו"ק פנחס רטו ג).

התאחדות בחינת משפיע ובחינת מקבל ברזא דאחד

העבודה האמתית והיסודית של כל אחד זה להפוך את בחינת המשפיע ובחינת המקבל שבו לרזא דאחד, ויתבאר ע"פ מ"ש במ"א (שיעור מורם המגיד כי משא 3), דאיתא במדרש (שמו"ד ה ט) 'אמר רבי ראובן, בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא למשה במדין 'לך שוב מצרימה' (ד יט), נחלק הדיבור לשני קולות ונעשה דו פרצופין, והיה משה שומע במדין 'לך שוב מצרימה' ואהרן שומע 'לך לקראת משה המדברה' (שס פסוק מ), הוי 'ירעם א-ל בקולו נפלאות' (ויצג לו ה). וצ"ב רב למה נעשה נס נפלא כזה שנחלק הדיבור לשני קולות, ולא נאמרו ב' דיבורים אלו בנפרד אחד למשה ואחד לאהרן. אלא שעבודת משה רבינו ואהרן הכהן נראים לכאורה כהפכים זה מזה, משה רבינו שושבינא דמלכא ובעלה דמטרוניתא, בחינת משפיע, להמשיך מלמעלה למטה, ואהרן הכהן שושבינא דמטרוניתא, בחינת מקבל, להתרומם ולהתעלות מלמטה למעלה, אולם האמת היא שב' עבודות אלו אינם נפרדים ח"ו, אלא מתאחדים ברזא דאחד, ולכן בעת שליחות משה ואהרן לב' עבודות אלו, היה דיבור אחד בלבד שנחלק לשני קולות, להורות שעבודות

אל"ף היינו אלופו של עולם, ובתפלה מתחבר האדם אליו יתברך, אבל קודם התפלה הוא קודם החיבור וההתקשרות לרבש"ע, ולכן הוא דם בלי א', בשר ודם בלי שייכות וחיבור לאלופו של עולם.

אדם א' דם - יחוד קוב"ה ושכינתיה

ורבינו מבאר ענין זה על דרך הגבוה יותר, כי האדם הוא רק ד' מ', שזהו ר"ת דיב"ר מלכו"ת, שרק בחי' דיבור ומלכות שורה בו, חלק השכינה השורה בעולם שור קודם התפלה על האדם בלי בחי' קוב"ה, ובשמתדבק בחקב"ה שהוא אלופו של עולם נעשה אדם, (וע"ע במאור עינים יתרו שהארץ צה).

והקב"ה עשה כמה צמצומים דרך כמה עולמות, כדי שיהיה אחדות עם האדם שלא יכול לסבול את בחירתו, אין אפשרות להידבק בקב"ה כפי שהוא מופשט בתכלית הפשיטות, שהרי אפילו מה שאנו משיגים בתורה מבינים אנו שאין לנו אפשרות לבאר לילד קטן איזשהו תורה עמוקה ודקה, א"כ ק"ו בן בנו של ק"ו לאין קץ שאין באפשרות שכלנו הדל להשיג כלל וכלל את הקב"ה, ולכן הקב"ה צמצם את עצמו דרך כמה וכמה עולמות שיהיה אפשרות לאדם להתאחד עמו, וגם האדם המזוכך ביותר עדיין יכול להשיג את הקב"ה רק כפי שהקב"ה צמצם את עצמו.

והאדם צריך לפרוש את עצמו מכל הגשמיות עד שיעלה דרך כל העולמות, ויהיה אחדות עם הקדוש ברוך

שלפעמים צריכים להיות בבחינת מקבל, וחלק המקבל מביא לאחדותו יתברך כחלק המשפיע. וזהו סוד הצורה השלימה הנעשית דייקא על ידי שני חצאי הצורות, בחינת משפיע ובחינת מקבל גם יחד.

*

ביאור האור תורה חצי צורה

העליונה וחצי צורה התחתונה

מתוך ב' מופיע באור תורה ואור צדיקים וליקוטי אמרים, וז"ל:

'עשה לך שתי חצוצרות כסף, פירושו ב' חצי צורות, על דרך 'על דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה' (יחזקאל א, כו), והיינו התגלות הקב"ה בבחינת כמראה אדם, ואף שאין לו דמות הגוף ח"ו, היה זה התגלות של הקב"ה המתבטאת במשל גוף האדם, וכידוע שצורת ומבנה גוף האדם נועד להמשיל את העולמות העליונים, (והארץ צה בשפרי היסוד והאמונה להרה"ק מסטרעשיל ז"ל).

אדם א' דם - חיבור האדם לאלופו של עולם

מבואר בגמרא (ברכות י) "לא תאכלו על הדם" (ויקרא יט כו) לא תאכלו קודם שתתפללו על דמכם, ובזוהר (וזהר חדש ח"ב רות נג.) 'ועל דא אסיר ליה לאיניש לברכא לחבריה עד דמברך למאריה בשירותא דצלותא', ומבואר בספה"ק בטעם הדבר, כי קודם התפלה האדם הוא רק דם בלי אות א', שאות

בבחינת 'אש מתלקחת', הוא מרגיש את דיבורו מול הרבש"ע, הרצון לדבר עמו יתברך בוער בקרבו.

'דמות הכסא כמו מראה אדם' - הקב"ה מתגלה באדם כפי התעוררות האדם

וזוהו 'דמות הכסא' שהוא יתברך מכוסה, 'כמו מראה אדם', כמו שנתעורר בו כך נתעורר אצלו יתברך, כמבואר בספה"ק בשם המגיד ש'כמו מראה אדם' היינו כמו מראָה, שכפי התנהגות האדם כך הקב"ה מתגלה אליו, כאשר האדם זוכה שידלק ויתעורר בו 'אש מתלקחת', אזי הקב"ה מתעורר כנגדו באותו אופן שהוא התעורר, אם נתעורר בצדיק אהבה נתעורר למעלה אהבה, וכן כל חמדות, באהבה ודביקות משתפכת נפש האדם אל חיק אביה עד שברצונה לצאת מהגוף מרוב כיסופי האהבה, ואילו ביראה נופל על האדם פחד מעצם נוכחותו של הקב"ה עד שכל גופו רועד מכך וכמעט שאינו מצליח להחזיק את עצמו, וכפי התעוררות האדם כך הקב"ה משתקף ונדבק באדם.

וזוהו כשמביא את עצמו בחזרה לכבוד גדולה למעלה מכל העולמות, ששוכח מכל הקורה², ותהיה אחדות עם ה' יתברך, כמו שהוא יתברך אינו חושב רק [להטיב] את

הוא עד שיבטל ממציותו, ואז יקרא אדם. זהו מדרגה גבוהה, מאד, וזהו היעד הסופי, וכשיוצאים מהגוף זוכה האדם להדבק בקב"ה כל שלא נדבק בגשמיות בעולם הזה, כי מי שקשר את עצמו לגשמיות במקום לברוח ממנה, נדבק בקב"ה רק חלקית, ונצרך כל אחד לפי יכולתו ולפי מקומו ושעתו לפרוש את עצמו מהגשמיות שיוכל להדבק בה'.

'ענן גדול ואש מתלקחת' - החשבות קודמת להתלהבות

וזוהו 'על דמות הכסא', שהוא יתברך מכוסה שם, על דרך 'ענן גדול ואש מתלקחת' (ס"ז, ד), הנאמר בתחילת מראה יחזקאל: 'ורא והנה רוח סערה באה מן הצפון ענן גדול ואש מתלקחת ונוגה לו סביב וגו', ו'ענן' פירוש מקודם החשבות שורה באדם שאינו יכול להתפלל בהתלהבות, הרבה פעמים האדם נעמד להתפלל והוא מרגיש כמין ענן, ולפעמים האדם נוטש את עבודת התפלה באותו יום באמרו "היום זה לא היום שלי", אבל אין זה נכון, אלא כך הוא מבנה וסדר עולם הרוחני, שתחלתו ב'ענן גדול' ואז לאחר מכן באה ה'אש מתלקחת', וכאשר מרגיש האדם ענן זה יש לו לדעת שזהו סימן שאכן הוא בדרך הנכונה בעבודת התפלה, ואחר כך 'ואש מתלקחת' שבא להתלהבות, אחר שהאדם מתאמץ בפי הנדרש ממנו פתאום נפתח לבו והוא נהיה

ב. וכאן המקום לתוכחת מוסר להיפך הגמור, אלו הנעמדים להתפלל כשיש להם רק רבע שעה עד להגעת אוטובוס לתחנה, שגם לו יהא שזמן תפלתם נמשך רק עשר דקות, אבל הגישה מלכתחילה לזמן מדוד ולחץ יש בזה פסול בעצם.

תענוג בהם, ואורייתא וקב"ה חר, ואף על פי שהוא גשמיזם גדולה נתענג הקדוש ברוך הוא בהם. אדם יכול בתוך חייו הגשמיים להיות מרכבה לשכינה ושכל מעשיו בעצמם יהיו תורה, אם בשעת האכילה והשתיה ושאר צרכיו הגשמיים זוכר הוא שאין עוד מלבדו, והקב"ה שלח אותו לעולם בשביל כך - לחיות את כך שאין עוד מלבדו, ואף מעשיו הגשמיים נועדו לצורך תכלית זו. וכמובן, אי אפשר להתחיל לחיות כך כאשר נמצאים בתוך הצרכים הגשמיים, נצרך להתכונן לכך לפני כן, ולהחזיר ללב שכל הדברים הגשמיים נועדו לעבודת ה', כי הקב"ה רוצה בהם, ואזי ניתן להכניס את הדבקות בקב"ה גם בתוך המעשים הגשמיים.

עבודה זו היא עבודה נעלית מאד, והחסידות בתחילת דרכה עסקה רבות בענין זה, שניתן לעשות את כל הדברים הגשמיים לשם שמים, ואכן זהו עבודה יסודית בתחילת כניסת הפתח והשער בעבודת ה', אולם לאחר מכן נצרך זהירות יתירה בעבודה זו, שהלשם שמים לא יהפך למין לחש כאמירת 'לכבוד שבת קודש' מן השפה ולחזק, ולפעמים מושג עשיית הגשמיזם לשם שמים נותנת "הכשר" להתעסקות יתירה בגשמיזם, ונהפכת למנגנון התגשמות, וכל אחד צריך לבדוק את עצמו האם אכן עוסק בגשמיזם רק לשם שמים, לבחון מפעם לפעם האם ביכולתו להתנתק מגשמיזם מפעם לפעם, וכפי שעסקו רבות בקאצק.

האדם, שכל מה שחושב אינו אלא בשביל האדם, כל דביקות באה על ידי השכחה מהעולם והדביקות רק במחשבה שעליה חושב, למחוק את העולם מן המחשבה ולהדבק בכל שאין עוד מלבדו, והוא כהתנהלות הקב"ה עם האדם שבשביל האדם נברא העולם, על דרך כל העולם כולו לא נברא אלא לשמשני (נצט"ט נח 6), האדם מוגבל ואין ביכולתו לעשות שכל העולם כולו נברא לשמש רק את אדם פלוני וכד כבד כל העולם כולו נברא רק לאדם אחר, אבל הקב"ה כל יכול ויכול לעשות שכל העולם כולו נברא רק לשמש אדם זה ויחד עם זה כל העולם כולו נברא רק לשמש את האדם האחר, ואכן כל העולם כולו נברא רק אליו ורק אליו למרות שנברא עבור שניהם.

ובל העולמות וכל המלאכים הם ברשותו, והוא בהם כמלך בנוד, וכמו שאמר דוד המלך עליו השלום 'וחסידך ירננו' (תהלים קלג, ט), ואיתא בזוהר (נח"א קמ"ג) 'לוי' ירננו הוה ליה למיכתב, אך כמו שהצדיק רוצה כך רוצה הקדוש ברוך הוא.

ואפי' ויווג האבות היא תורה שלימה, אפילו מעשיים גשמיים של עולם הזה של האבות זהו חלק מהתורה, ואילו נחמר 'ויבוא גם אל רחל' (בראשית כ"ט) 'ויאהב יעקב את רחל' (ס"ט פסוק י"ט) היה הכפר תורה פסולה, שהכניסו הקדוש ברוך הוא בהם, כי עשו הכל בדבקות ה' יתברך והיה לחקב"ה

ידי בני ישראל נעשה צורה אחת בחיבור העליונים והתחתונים.

'בספ' לשון תאווה, שתהא אתה מתאווה להקב"ה והקב"ה יאהב אותך, על דרך משל האב שאוהב את הבן והבן אוהב את האב, שהם גוף אחד שיש להם געגועים זה על זה, וכל אחד בעצמו אינו בשלימות ואינו רק חצי צורה, ושניהם ביחד הוי צורה שלימה, והנמשל מובן. ובמשל בפשטות עדיין האב והבן הינם ב' מציאויות שונות, מה שאין כן בנמשל, ואולי הכוונה למושג חיבור אב ובן, שחיבורם יחד הינו מציאות אחת שמשניהם יחד, וצ"ע.

ולפי זה ענין ב' חצאי צורות הוא חצי שלמעלה וחצי שלמטה, וכן מבואר ענין זה בהרבה מספרי החסידות, בשונה מביאור האוהב ישראל שב' חצאי צורות הוא בחינת משפיע ומקבל שבמשה רבינו שנכללים ברזא דאחד.

*

ביאור הדברי אלימלך חצי צורה
דיצר טוב וחצי צורה דיצר הרע

תענוג ה' מהפיכת חשוכא לנהורא
בעולם הזה

מהלך ג' מבואר בדברי אלימלך, וז"ל: **מבואר בשם הרב האלוקי מוריני** ורבינו הרב רב זללח"ה, 'הצוצרות' חצי צורות, כי הנח עיקר בריאת העולם היה

על ידי חיבור בני ישראל עם הקב"ה
נעשה צורה שלימה

וזהו 'שתי חצוצרות כסף', שהאדם הוא חצי צורה שהוא רק ד"ם, ואל"ף לבר כביכול גם כן אינה צורה שלימה, אמנם בשיתדבקו יחד נעשית צורה שלימה. והוא סוד נסתר ועליון מאד, שכביכול חסר בשלימותו של הקב"ה כל עוד שאין האדם דבק בו, כביכול אלופו של עולם אינה צורה שלימה בלי דביקות הד"ם בו, כשהאדם לא דבק בקב"ה לא רק שחסר בו אלא חסר גם כביכול באלופו של עולם, וכמובן שצריך להבהיר שלא שייך חסר אצל הקב"ה השלם בתכלית השלימות, וכל החיסרון הוא רק באל"ף בהשפעת הקב"ה בבריאה, שהשפעה זו העמיד הקב"ה כחצי צורה שחציה השני תלוי בעבודת בני ישראל, ועומק הדבר שהקב"ה רוצה שהשפעה זו תיעשה על ידי שליחות בני ישראל שהינם שלוחי הקב"ה, וככל שאדם מתבטל יותר לשליחות זו אזי חיות זו נמצאת בו, ונעשה חיבור בין מעשיו למעשי הקב"ה שעליו. והאמת היא שהכל מעשה ה' המה, שהרי כל הרמת יד וכדו' זה ע"י כח וחיות הקב"ה, אלא שזהו בבחינת שליחות עלומה ומוסתרת, ומצד בלתי ידח ממנו נדח "מאחורי הקלעים" נעשה בזה שליחותו של הקב"ה, אבל כאשר בני ישראל במעשיהם יודעים ומגלים שזהו רק עשיית שליחות הקב"ה, אזי נעשים ב' חצאי הצורות צורה אחת, ובזה נהיה אדם אמתי, חיבור א' וד"ם, וזהו ענין אדם אתם קרויים אדם ואין אומות העולם קרויים אדם (ינמט 6p), שרק על

ששוכחים זאת, ויש לאדם לעשות לעצמו תזכורות על כך.

החטא בעצמו דע יותר מכל העונשים שבכולם

ואם כן עיקר מעלת האדם וצורתו היא על ידי בחינת יצר הרע ויצר טוב שמגביר כח היצר הטוב על היצר הרע, כי ידע ויבין כי רע ומר עזבו את ה' אלקיו, והחטא בעצמו אשר הוא המרחקו מאור פני מלך חיים הוא יותר רע מכל עונשין שבכולם, ונתבאר גם בתורת המגיד (עקב, הוצא נשיעור מורם המגיד גא), וז"ל: 'ונמשל על זה, אב שהזהיר את בנו שלא ילך יחף פן תשב קוץ ברגליו, ולא השגיח הבן הקטן המחוסר דעת עדיין, והלך יחף, וישב לו קוץ ברגליו, אף שלא היה לו כאב גדול מזה, אך האב היה ירא שלא יתנפח רגל הבן, מה עשה האב, לקח מרצע וקרע הבשר שסביבות הקוץ והסיר הקוץ מרגלו, והנה בלקחו הקוץ היה להתינוק יסורים קשים וצווח בקול מר, אך האב הוא יודע שהיסורים ההם הם רפואה לו, לא השגיח על צעקת התינוק והסיר הקוץ בכח. ובפעם אחר רצה התינוק עוד לילך יחף, וגער בו אביו וגוזם עליו ואומר לו הלא אתה זוכר הכואב והיסורים הקשים שהיו לך בהסרת הקוץ מרגלך, לכן הזהר שלא תלך עוד יחף פן תבוא לידי יסורים בהסרת הקוץ.

והנה אין האב מגזים על התינוק שיתחוב לו קוץ ברגלו, כי על זה החשש אין התינוק מרגיש, כי עיקר הצער היה להתינוק

על ידי שעלה ברצונו הפשוט התענוג והשעשועים ונחת רוח שיקבל מנשמות בני ישראל, כי הגם שאין מספר לגדודין בצבא מעלה ורבוא רבון ישמשוני כאימה ויראה וששים ושמים לעשות רצון קונם, מכל מקום עיקר תענוג ושעשועים הוא משובני בתי חומר אשר בעפר יסודם, והיצר הרע שוכן בקרבם ואורב עליהם תמיד, והם מתגברים על יצרם ומתפכים חשוכא לנחורא ומעמא מרידא למתקא, מזה מגיע לו יתברך שמו תענוג ונחת רוח יותר מכל צבא מעלה, דווקא מאבק האדם גורם תענוג לה'.

לפעמים אדם מבקש מהרבש"ע שיקח ממנו את ההתמודדות כי אין לו כבר כח לכך, במדה מסוימת בקשה זו הינה אמירה לה' "אמנם יש לך תענוג גדול ממני אבל לי כבר אין כח לזה תחפש מישהו אחר שממנו תתענג...", צריך לדעת שמלאכים לא חסר לקב"ה והוא רוצה אותנו בתוך ההתמודדות בשביל שנביא לו תענוג ונחת רוח מכך. ולפעמים נדמה לאדם שכל בקשתו הוא רק שיהיו הניסיונות במינון הנכון שיצליח לעמוד בהם, האמת היא שהניסיונות תמיד הינם במינון הנכון, שהרי לעולם יראה אדם את עצמו ואת כל העולם חציו זכאי וחציו חייב, כי כל ניסיון הינו במינון הנכון שיצליח לעמוד בכך. וכאשר האדם זוכר שהקב"ה מתענג ממאבקיו והתמודדויותיו זה מקל עליו את העבודה בידעו את התכלית מכך, אלא

והגם כי כל זמן אשר האדם מלוכב בחומר העבור אין מרגיש זאת, נדמה לאדם שלא קורה מאומה כשחוטא, שהרי הוא חטא ולא כאב לו מאומה ואילו ארוחת בוקר שחסרה לו הציקה לו, וא"כ איך החטא קשה יותר מכל היסורים שבעולם, אבל באמת כשיתבונן האדם היטב במעויו שכלו ודעתו ויבין כי כן הוא האמת, שהרי הוא מפסיד את חיי הנצח והתכלית, וזה הוא בחינת יראת חטא, ועל ידי זה יסיר ויפריד הרע ויבחי היצר הרע ממדותיו.

שני חצאי צורות - הפיכת היצר הרע לטוב

אמנם בזאת אינו מקיים עוד ככל לבבך בשני יצריך, כי אינו עובד ביצר הרע, רק שמרחיק ומפרידו מאתו. אמנם העובד בשני יצריך, הוא שיקח האהבה והחמדה בן היצר הרע - לעבודתו יתברך, שיתלהב לבו בבח האהבה הלזו לשמו יתברך, ומהפך בחינת חשובא חשבת היצר הרע לנהורא ומעמא מריא למתקא, וכן בכל המדות יהפוך את רעת היצר הרע לטוב. בתחילה צריך יראת חטא, אולם לאחר מכן נצרך להעלות את כל החמדות ולהעלותם ולהפכם לעבודת ה', וכדברי הבעל שם טוב (צע"ט עה"ט נג"ס ו) על דברי הגמרא (נדרים לה): במקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים גמורים אינם עומדין, וז"ל: 'ושמעתי טעם אחד שבעל תשובה יותר גדול, מפני שכבר הכיר חימום והתלהבות עוונות, וכשעושה תשובה ועוסק בתורה ובמצוות, עושה הכל

בשעת הסרת הקוץ, לכן מגזים את התינוק בזה הדבר שיודע צערו, ואף שצריך יראת ודאגת האב הוא מתחייבת הקוץ, אף על פי כן אינו מגזים לבנו הקטן בדעת רק בהסרת הקוץ, בכדי שירגיש ויזהר מלילך עוד יחף, אבל באמת האב אין לו יראה ודאגה מהסרת הקוץ, כי אדרבה יודע הוא שזה רפואה לו, נמצא כי יראת האב והבן אינם שוים כנזכר.

והנמשל מובן, כי יראת האדם הוא מהעונש ולא יראת החטא בעצם, אבל הקדוש ברוך הוא כביכול ירא ומצטער פן יחטא האדם, אבל מהעונש של האדם, שאחריו מזה אינו ירא, כי אדרבה זהו רחמנותו ורפואתו יתברך, כי מענישו בכדי לטהרו מעונו, וזה שאמר 'מה ד' אלקיך שואל מעמך', שתהא יראתך כיראתו יתברך כנזכר, עכ"ל.

ובפרי הארץ (פר' ויל' כ') 'באמת שהעבירה והתרחקות מאתו יתברך הוא רע ומר ממות ויסורין, שהרי היסורין והמיתה ממרקינן העבירות והמה רפואות המכה, ממילא ידוע שהמכה גרוע מיסורי הרפואה', עכ"ל. כשם שמוכן שבשכיל חתך קטן אין משתמשים בטיפולים כימותרפיים העושים לרפואת המחלה הנוראה, כי אין הצר שוה, כמו כן אם הייסורים בעולם היו פחות מייסורי עולם הבא לא היו משתמשים עמם. וביראת העונש מפחד האדם מהרפואה במקום לפחד מהמחלה, מה שאין כן ביראת חטא הרי הוא מפחד מהמחלה עצמה, מההתרחקות מה', שמזה ה' בעצמו ירא.

ולמסע את המחנות, אחרי כי 'מקשה תעשה אותם', שיהיה שניהם שוים החצאים, ונכספה כנסת ישראל לחבר עם דודה, אזי 'יהיו לך למקרא העדה', שתוכל לאסוף כל הצורך עליו מנעוריו. יעו"ש עוד.

והיינו שיש את חלקי הנשמה המלוכשים בגוף האדם שבעולם הזה, ויש את חלקי הנשמה שנשארים למעלה, חלקי נפש רוח נשמה מתלבשים באדם וחיה יחידה אינם מתלבשים באדם, וכאשר מתחברים שניהם יחדיו, שכוספים זה לזה, שגם חלקי הנשמה המלוכשת בגוף האדם כוספים למקורם, והחלק השמימי מתחבר לחלקים שבעולם הזה לעשות רצונו יתברך לבלתי סור מן המצווה עלינו, אז נעשה מזה צורה שלימה.

*

האדם מצד עצמו חצי צורה בלבד

מחלך ד' מבואר בהרבה ספרים, שהאדם צריך לזכור שהוא מצד עצמו רק חצי צורה, ואין ביכולתו לעשות שום דבר בלי עזר ממעל.

וכבר צריכים להתחיל להתכונן לראש השנה, וכמו שאמר הר"ר בונים מפרשיסחא זצ"ל שממוצאי שבועות צריכים להתכונן לתקיעת שופר, ולפני ראש השנה אמרתי בענין הפסוק 'וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם ותקעתם בחצוצרות', שהיא המסיים והתכלית של כל מלכיות זכרונות ושופרות, שצ"ב מה

בהתלהבות וחשק גדול, מפני שיודע היטב ענין ההתלהבות, מה שאין כן הצדיק שלא הכיר זה מעולם, עכ"ל.

והנה אחר כך כשכבר תיקן כל מדותיו והפך הרע שבהם לטוב, יוכל לזכות ולבוא למדרגה גבוהה, בחינת ביטול ואפס ואין, בחינת כלות נפש ודבקות נפלאה באלקים חיים בסוד מושבה עילאה למעלה מן המדות.

ופירוש המבואר 'פורש הכתוב 'עשה לך שתי צורות', היצר הרע והיצר הטוב, שיהיה 'לך' לטובתך, כי גם היצר הרע יהיה לטובתך, כי עיקר על ידי היצר הרע.

*

ביאור הר"ד ברוך ממועז'יבז' - חצי צורה שבגוף וחצי צורה שלמעלה מהגוף

מחלך ג' מבואר בתורת השרף ממוגלניצא מביא את ענין 'חצוצרות' - 'חצאי צורות' בשם הר"ר ברוך ממועז'יבז' זי"ע, וז"ל: 'בשם הרבי ר' ברוך [ממועז'יבז'] זצלה"ה, בפירוש 'חצוצרות' שהוא מלשון חצי צורות, 'כסף' שיהיו נכספים זה לזה. (ק) חלק הנפש שהוא בעולם הזה, שהוא מלוכב בגוף, תכסוף למקורה, לחלק השמימי, ואז חלקו ממעל יכסוף לחלק אשר בעולם הזה, לעשות רצונו יתברך ובלתי סור מן המצווה עלינו. וזה פירוש 'יהיו לך למקרא העדה

מעצמו, כל מה שבבחי' תעניות וחצוצרות, כל זה הוא באמת שופרות, הכל מאת ה', הכל ה' עשה והוא אינו עושה מאומה כלל וכלל, וזהו סוד 'היינו חצוצרות היינו שופרות', וזהו תכלית השלימות והסיום של מלכויות זכרונות ושופרות, הביטול המוחלט והדביקות הנפלאה ביותר.

ולפי הנתבאר בתורת המגיד בענין החצוצרות שהוא ענין חצאי צורות, הוא נפלא ביותר, ולפי כל הפירושים, לפירוש הפשוט דייקא על ידי שיודע האדם שמצד עצמו הוא רק חצי צורה והכל מאת ה' אזי הוא זוכה לבחי' חצוצרות, ובתקיעת שופר יש ביטול היצר הרע וניתן להפוך היצר הרע לטוב, ואזי הוא הזמן לחבר עליון ותחתון, ולדעת שבחי' משפיע ובחי' מקבל שניהם ברזא דאחד.

וח' יתברך יעזור שנתכונן כראוי לראש השנה, ולימי הרחמים הבאים לקראתנו, ונזכה בקרוב לבנין בית המקדש בו יתקיים כפשוטו הכתוב 'בחצוצרות וקול שופר הריע לפני המלך ה'', אמן.

ייחודיות פסוק זה, הרי כלל לא נזכר בו שופרות, והביאו הראשונים שלכן רבינו יונה לא היה אומר פסוק זה, וכתוב הרא"ש לאמר כי היינו חצוצרות היינו שופרות, ומהו היינו חצוצרות היינו שופרות, בר"ה מצות היום בשופרות ורק בתעניות מצות היום בחצוצרות, ואמנם ראש השנה הוא גם יום שמחתכם' גם 'ובמועדיכם' וגם 'ובראשי חדשיכם', אבל עדיין טעמא בעי מהי ההפלאה בכתוב זה שהוא המסיים והמשלים כל מלכויות זכרונות ושופרות.

וי"ל, בהקדים החילוק שבין שופר לחצוצרות, ששופר היא בריאת הקב"ה, והאדם רק מנקה את העצם שבפנים השופר, משא"כ חצוצרה היא מעשה אדם, הלוקח מתכת כסף וזהב ויוצר ממנה חצוצרה, וזהו הטעם הפנימי שבראש השנה תוקעים בשופר ובתעניות בחצוצרות, תענית הוא מעשה האדם שמקבל על עצמו להתענות ומסגף עצמו ולכן הוא שייך לחצוצרות, משא"כ ראש השנה חל ביום א' מצד ה' ולא מצד האדם, אולם בסיום ותכלית השופרות, מבין האדם שכל מה שעשה "כביכול"